

A

**BUDAPESTI AGGLOMERÁCIÓS FEJLESZTÉSI
TANÁCS**

TÉRSÉGI MONITORING STRATÉGIÁJA

Készítette a Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács Munkaszervezete

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	3
A TÉRSÉGI MONITORING STRATÉGIÁ CÉLJA	3
BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER.....	4
A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER CÉLJA	4
A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER ALAPELVEI.....	5
A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER FELADATAI.....	6
A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER ALRENDSZEREI	6
<i>Területi monitoring alrendszer</i>	<i>7</i>
<i>Program (projekt) monitoring alrendszer.....</i>	<i>7</i>
<i>Szervezeti monitoring alrendszer.....</i>	<i>9</i>
INDIKÁTOROK.....	10
<i>Az indikátor fogalma, képzése, típusai</i>	<i>10</i>
<i>Az adatok forrása</i>	<i>11</i>
<i>Az adatok feldolgozása, kezelése.....</i>	<i>12</i>
ÉRTÉKELÉS ÉS ELLENŐRZÉS.....	13
A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER FOLYAMATÁBAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETEK	14
<i>Monitoring szakértő(k)</i>	<i>14</i>
<i>Ellenőrzési és Monitoring Bizottság.....</i>	<i>14</i>
<i>Stratégiai Bizottság</i>	<i>15</i>
<i>Operatív Fejlesztési Bizottság.....</i>	<i>15</i>
<i>Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács</i>	<i>16</i>
A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER IDŐTÁVJA	17
TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER MŰKÖDÉSI ÉS MÓDSZERTANI KÉZIKÖNYVE.....	17

BEVEZETÉS

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló többször módosított 1996. évi XXI. törvény 15/B. §-a kimondja, hogy a Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács (továbbiakban: Tanács) alapfeladata a főváros és agglomerációja területén a főváros, valamint a körülötte elterülő régió fejlesztési céljainak és érdekeinek összehangolása.

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács többször módosított 2005. május 4-én elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Ügyrendje II. fejezetének 3.§-a tartalmazza - a Tanács alapfeladatahoz kapcsolódóan - a Tanács tervezési, programozási, finanszírozási és monitoring feladatainak körét. Az e szakaszban foglaltaknak megfelelően, a Tanács valamennyi tevékenységét és szervezeti struktúráját is a budapesti agglomeráció térségére vonatkozó területi politikájának megvalósítása érdekében szervezi.

A Tanács a 20/2006. (I. 25.), továbbá a 48/2005. (XII. 07.) BAF'T számú határozatainak megfelelően kidolgozza egyrészt a térség hosszú távú fejlesztési irányait, valamint a középtávú stratégiai intézkedéseket kijelölő Budapesti Agglomeráció Területfejlesztési Koncepció és Stratégiai Program című dokumentumot, és egyúttal a 2007-2013 tervezési időszakra vonatkozó térségi kiemelt (operatív) programokat is.

A térségi monitoring rendszer általános működési és szabályozási kereteinek kialakítását indokolja a budapesti agglomeráció térségére vonatkozó tervezési feladatok 2006. évi lezárása, mely egyúttal szükségessé és időszerűvé teszi a 2007. évtől induló programozási szakasz eredményességét és hatékonyságát megalapozó monitoring tevékenység módszertani és eljárásrendi előkészítését.

A TÉRSÉGI MONITORING STRATÉGIA CÉLJA

A monitoring stratégia célja a Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács tevékenységeihez igazodó térségi monitoring rendszer általános szabályozási feltételeinek és kereteinek meghatározása, melyek alapul szolgálnak a rendszer három alrendszerének (szervezeti monitoring, programmonitoring és területi monitoring) működtetéséhez szükséges Térségi Monitoring Rendszer Működési és Módszertani Kézikönyve kidolgozásához.

BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER

A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER CÉLJA

A BAFT térségi monitoring rendszerének alapvető célja:

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács által kialakított, a budapesti agglomeráció kiemelt térségre vonatkozó aktuális területfejlesztési politika teljesülésének vizsgálata.

A BAFT térségi monitoring rendszerének három specifikus célja van:

1. A budapesti agglomeráció térségére területi diagnózis felállítása, mely a térség területi folyamatainak rendszeres elemzését foglalja magában.
2. A térségi fejlesztési program részeként megvalósuló operatív programok és projektek nyomon követése.
3. A Tanács szervezeti keretein belül működő döntés-előkészítő, döntéshozó és végrehajtó egységek működési hatékonyságának figyelemmel kísérése és analízise.

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács térségi monitoring rendszerének alapvető és specifikus céljait a Tanács monitoring tevékenységét megalapozó kulcsterületek kijelölésével lehet meghatározni. A kulcsterületek megállapítása a Tanács tevékenységének vizsgálatával történik, mely kiterjed mind a hosszú távú, mind a közép- és rövid távú területfejlesztési feladatok áttekintésére.

A Tanács hosszú távú célkitűzéseit, a térség fejlesztési irányelveit és prioritásait a Tanács a térségre vonatkozó területi politikájában juttatja kifejezésre. A budapesti agglomeráció kiemelt térségére érvényes területi politikát a térség területfejlesztési koncepciója rögzíti, melynek kidolgozásáért a Tanács a felelős. A **területi politika** célkitűzései a térség társadalmi, gazdasági és környezeti jellemzőinek vizsgálatával és értékelésével felállított **térségi diagnózis** megállapításain alapulnak.

A hosszú távú területfejlesztési koncepcióban kijelölt fejlesztési célok megvalósulását a Tanács a középtávú **térségi fejlesztési program** elkészítésével és végrehajtásával biztosítja. A térségi (stratégiai) programhoz kapcsolódó rövid távú operatív programok és projektek körét a Tanács határozza meg, és koordinálja megvalósításukat.

A Tanács a céljainak és feladatainak sikeres megvalósítása érdekében létrehozott **szervezeti struktúrával** egyidejűleg törekszik a költséghatékony és rugalmas, mégis stabilitást eredményező működés megteremtésére, valamint a szervezeti elemek közötti kapcsolatrendszer és a szabályozott döntési mechanizmus segítségével a magas szakmai minőség biztosítására.

A Tanács tevékenységének vizsgálata alapján megállapítható, hogy a Tanács monitoring rendszerének alapvetően három kulcsterületre célszerű összpontosítani, nevezetesen a térségi diagnózis rendszeres kidolgozására, a térségi fejlesztési program megfelelő teljesítésére, továbbá a szervezeti struktúra működésének hatékonyságára, melyek együttesen alapozzák meg a térségi monitoring rendszer alapvető célkitűzésének teljesítését, vagyis a területi politika érvényesítésének vizsgálatát.

A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER ALAPELVEI

A térségi monitoring rendszer kialakítása olyan alapelvek figyelembevételével történt, melyek segítik a rendszer céljainak megvalósítását.

Konzisztencia: logikailag összefüggő egésznek kell lennie a monitoring rendszernek.

Megbízhatóság és működési stabilitás: a monitoring rendszer és az alrendszerek megbízható működésére és működésük összhangjára is vonatkozik, ennek érdekében a rendszer elemeinek működése előre meghatározott, szigorú szabályrendszer alapján zajlik.

Cél-orientáltság: a rendszer egészét jellemzi abból a szempontból, hogy minden alrendszer rendelkezik ugyan saját célokkal, de a rendszer egészének is van működési célja.

Aktualitás és hitelesség: mindig naprakész és megbízható forrásból származó adatok álljanak rendelkezésre az értékelés és ellenőrzés számára.

Nyilvánosság és kommunikáció: a területfejlesztési politika érvényesítését segíti elő a monitoring rendszer, és a területi folyamatokról ad tájékoztatást, ezért alapvető követelmény, hogy működése és működési eredményei megfelelő nyilvánosságot kapjanak.

Partnerség és felelősségvállalás: a monitoring rendszerben résztvevő szervezetek közötti, továbbá a monitoring és a végrehajtó szervezetek közötti együttműködés, a szabályozott és jó belső kommunikáció, valamint az egyértelműen meghatározott feladat- és hatáskör engedhetetlen feltétel a monitoring rendszer működésének hatékonyságához.

Függetlenség: elvárt, hogy a monitoring tevékenységet végző szakértők függetlenek legyenek a végrehajtó szervezetektől, illetve a politikai döntéshozóktól, így olyan kritikai szemléletet tudnak megvalósítani, ami a döntéshozók felé korrekt és tárgyilagos helyzetelemzéseket és értékeléseket tud közvetíteni.

A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER FELADATAI

A BAFT térségi monitoring rendszerének feladatai:

1. A rendszer céljainak megvalósításával összefüggő alrendszerek meghatározása és összehangolt működtetése, a rendszer komplex folyamatának teljesítése.
2. A térségre vonatkozó indikátorrendszer kialakítása és gondozása.
3. A monitoring tevékenység kiegészítése az értékelés és az ellenőrzés tevékenységével, ezek tervezése, és alkalmazása a monitoring rendszerben.
4. A monitoring szabályok és eljárásrend kialakítása és érvényesítése a Tanács döntési és végrehajtási mechanizmusában, a visszacsatolás biztosítása a végrehajtók, valamint a monitoring rendszerben résztvevő szervezetek felé.

A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER ALRENDSZEREI

A Tanács térségi monitoring rendszere három alrendszert foglal magában, melyek a következők:

1. **területi monitoring alrendszer** a területi politika teljesítésének vizsgálatára;
2. **program (projekt) monitoring alrendszer** a térségi fejlesztési program, ezen belül a stratégiai, az operatív programok, valamint a projektek megvalósításának nyomon követésére;
3. **szervezeti monitoring alrendszer** a szervezeti struktúra működési hatékonyságának vizsgálatára.

A monitoring alrendszerek végrehajtása cél-orientált és eltérő időintervallumot ölel fel, így működtetésük egymástól függetlenül is megoldható, azonban a különböző szintű és időtávú megfigyelések eredményeinek szakmai szempontú egymásra épülése megkívánja az összefüggések feltárását, a következtetések komplexitásának biztosítását. Ennek megfelelően a rövid távú intézkedések monitorozása nyújt alapot a középtávú fejlesztési elképzelések értékeléséhez, míg a hosszú távú területpolitikai célkitűzések sem értékelhetőek megbízhatóan a rövid és középtávú eredmények figyelembe vétele nélkül.

Az alrendszerek összehangolt, egymásra épülő működtetése mellett külön figyelmet kell fordítani a sok önálló elemet (projektet, stratégiai és operatív programot) tartalmazó és nyomon követő program (projekt) monitoring alrendszeren belüli rendszeres összefoglaló értékelés elvégzésére, mely egyrészt a projektek eredményeit és hatásait értékeli az operatív program céljait figyelembe véve, másrészt az operatív program szintű (rövid távú) beavatkozások, fejlesztések eredményeit és tapasztalatait értékeli a stratégiai (középtávú) célkitűzések tekintetében.

Területi monitoring alrendszer

Célja

A budapesti agglomeráció kiemelt térségére vonatkozó térségi diagnózis rendszeres időközönkénti megállapítása, mely hozzájárul a Tanács területfejlesztési és területrendezési összefüggő egyeztető, összehangoló és koordináló tevékenységét segítő stratégiai döntések megalapozásához.

Feladata

- A térségre vonatkozó alapmutatók bázisának kialakítása a térség területfejlesztési és területrendezési dokumentumainak (Budapesti Agglomeráció Területfejlesztési Koncepciója és Stratégiai Programja, Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve) felhasználásával.
- A térséget jellemző társadalmi, gazdasági, és környezeti adatok, folyamatok, jellemzők változásának figyelemmel kísérése (KSH és TeIR adatok, adatsorok segítségével, esetleg primer adatbázis létrehozásával).
- A társadalmi, gazdasági és környezeti állapotinformációk rendezése területi szempontból.
- A megfigyelések alapján a térség aktuális helyzetelemzésének és helyzetértékelésének elvégzése, vagyis a térségi diagnózis felállítása.
- Megfelelő és megbízható tájékoztatás nyújtása a területi politika érvényesülésének, továbbá a Tanács területfejlesztési és területrendezési eszköztárának felülvizsgálatához.

Időtáv

A térségi diagnózis felállítását rendszeresen, legalább háromévente kell elvégezni.

Felelősök

Helyzetelemzés és helyzetértékelés elvégzése: külső szakértő(k)

Értékelés: Stratégiai Bizottság, együttműködve az Ellenőrzési és Monitoring Bizottsággal

Döntés: Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács

Program (projekt) monitoring alrendszer

Célja

A budapesti agglomeráció kiemelt térségére vonatkozó, a Tanács által koordinált stratégiai és operatív programok, valamint a kapcsolódó projektek nyomon követése, értékelése és hatásvizsgálata, mely hozzájárul a Tanács területfejlesztési és területrendezési összefüggő egyeztető, összehangoló és koordináló tevékenységét segítő stratégiai döntések megalapozásához.

Feladata

- A Tanács által koordinált projektek élettartama alatti pénzügyi és szakmai monitoring tevékenység, értékelés és ellenőrzés elvégzése.
- A Tanács által gondozott stratégiai és operatív programok teljesülésének vizsgálata érdekében, a kapcsolódó projektek monitoring-eredményeinek összefoglalása, értékelése a stratégiai és operatív célok tekintetében.
- Megfelelő és megbízható tájékoztatás nyújtása a területi politika érvényesülésének, továbbá a Tanács területfejlesztési és területrendezési eszköztárának felülvizsgálatához a Tanács programozási és finanszírozási tevékenységéről.

Időtáv

A stratégiai, az operatív programok, valamint az egyes projektek élettartamától és számától függő működés kialakítása célszerű. Az alrendszer monitoring, értékelő és ellenőrző tevékenységeit az adott program, illetve projekt életciklusára meghatározott szakaszokhoz, úgynevezett mérföldkövekhez kötve végzik a felelősök.

Tevékenységei

A program (projekt) monitoring alrendszer tevékenységeit az alábbiak szerint lehet csoportosítani:

Szintek szerint:

- Program monitoring: magában foglalja a térséget érintő stratégiai (középtávú) és operatív (rövid távú) területfejlesztési programok kidolgozását, tartalmának és időtávjának összehangolását, valamint a végrehajtási és a visszacsatolási feladatok ellenőrzését.
- Projekt monitoring: magában foglalja a Tanács saját szervezeti keretein belül végrehajtott projektek monitoring-szabályait.

Szakterületek szerint:

- Pénzügyi monitoring: magában foglalja a tervezett költségvetés teljesülésének nyomon követését, értékelését és a pénzügyi elszámolások ellenőrzését.
- Szakmai monitoring: magában foglalja a tervezett tevékenységek időbeli és minőségi végrehatásának figyelemmel kísérését, értékelését és a vonatkozó jogszabályoknak való megfelelésük ellenőrzését.

Fázisok szerint:

- Előkészítő szakasz
- Közbenső szakasz
- Lezáró szakasz

Az előkészítő szakasz a kapcsolódó indikátorbázis kialakítását, a hatásvizsgálatot, és az előzetes értékelést tartalmazza. A monitorozás részeként kialakított indikátorbázis és az elvégzett hatásvizsgálat eredményei előkészítik a további monitoring szakaszok cél-orientált és megbízható végrehajtását. Az előzetes értékelés feladata a hatásvizsgálatnak a tervezett beavatkozások várható

hatásaira vonatkozó megállapításait figyelembe véve a vizsgált projektterv megvalósításának támogatása, vagy elutasítása, illetve a javasolt módosítások előterjesztésére.

A közbenső szakasz a program, illetve projektek életciklusának szakaszaihoz kapcsolódó monitorozást, valamint a közbenső értékelés(ek)e-t és ellenőrzés(ek)e-t tartalmazza. A kiválasztott mutatók következetes figyelemmel kísérése és értékelése lehetővé teszi a problémák felismerését a korai fázisban lehetővé téve az eltérések rögzítését és a szükséges korrekciós intézkedések megtételét. A szakasz célja a helyzetek felismerése és a felmerülő problémák megelőzése, nem pedig a kialakulásuk utáni reakálás.

A lezáró szakasz a projektnyilvántartás és a projektzáró jelentés elkészítését, a pénzügyi elszámolás lebonyolítását, és az eredmények visszacsatolásához szükséges szabványtervek létrehozását tartalmazza. A projektnyilvántartás rögzíti a projektvégrehajtás időbeli, minőségi és pénzügyi eredményeit, melyeket a projekttervvel összevetve készül az eltéréseket és tanulságokat is leíró projektzáró jelentés. A visszacsatolást segítő szabványtervek – dokumentumtárba illesztésével – a jövőbeni projektek számára nyújtanak logikai és technikai segítséget. A projektek monitorozásával és eredményeik rögzítésével együtt értékelésre kerülnek a stratégiai és operatív programokban foglalt részcélok és feladatok megvalósulása, valamint a tervezett eredmények elérésének mértéke is.

Felelősök

Monitorozás: külső monitoring szakértő(k)

Értékelés és ellenőrzés:

- *Szakmai értékelés és ellenőrzés:* Operatív Fejlesztési Bizottság
- *Pénzügyi értékelés és ellenőrzés:* Ellenőrzési és Monitoring Bizottság

Döntés: Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács

Szervezeti monitoring alrendszer

Célja

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács és szervezeti egységei (állandó bizottságok, ad hoc szakmai bizottságok, egyeztető fórumok, munkaszervezet) működési hatékonyságának rendszeres vizsgálata, mely hozzájárul a Tanács területfejlesztéssel és területrendezéssel összefüggő egyeztető, összehangoló és koordináló tevékenységét segítő stratégiai döntések megalapozásához.

Feladata

- A Tanács és munkaszervezete működési hatékonyságának, minőségének és szabályszerűségének vizsgálata.
- A Tanács állandó bizottságai és egyeztető fórumai (Stratégiai Bizottság, Operatív Fejlesztési Bizottság, Ellenőrzési és Monitoring Bizottság, Koordinációs Bizottság) működési hatékonyságának, minőségének és szabályszerűségének vizsgálata.

- A Tanács ad hoc szakmai bizottságai működési hatékonyságának, minőségének és szabályszerűségének vizsgálata.
- Megfelelő és megbízható tájékoztatás nyújtása a területi politika érvényesülésének, továbbá a Tanács területfejlesztési és területrendezési eszköztárának felülvizsgálatához a Tanács és szervezeti egységeinek működési hatékonyságáról és tevékenységéről.

Időtáv

A szervezeti monitoring alrendszer a Tanács és szervezetei működését évente vizsgálja.

Tevékenységei

- A Tanács és szervezeti egységei éves munkaterve és törvényben rögzített feladatai alapján a Tanács által hozott határozatok és elfogadott szabályozók (szabályzatok, ügyrendek), valamint a bizottsági állásfoglalások vizsgálata, jogszerűsége, szakszerűsége, határidőre történő végrehajtása, dokumentálása, elérhetősége szempontjából.
- A Tanács éves költségvetése alapján a Tanács rendelkezésére álló pénzeszközök felhasználásának vizsgálata, értékelése és ellenőrzése.
- A Tanács és szervezetei belső és külső kommunikációjának (elvárások egyértelműsége, figyelembevétele, információcsere szabályozottsága, kívánatos iránya, vélemények megismerése, döntések érintettekhez való eljuttatása, a döntésektől eltérő helyzetek jelzése, erről információk visszacsatolása, stb.) vizsgálata és értékelése.

Felelősök

Monitorozás: külső monitoring szakértő(k)

Értékelés és ellenőrzés:

- *Szakmai értékelés és ellenőrzés:* Operatív Fejlesztési Bizottság, Stratégiai Bizottság
- *Pénzügyi értékelés és ellenőrzés:* Ellenőrzési és Monitoring Bizottság

Döntés: Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács

INDIKÁTOROK

Az indikátor fogalma, képzése, típusai

Definíció:

Indikátor (mutatószám): egy olyan szám, amelynek segítségével egy cél elérésének szintjét lehet szemléltetni, vagyis lehetséges egy tulajdonság jellemzése, kvantitatív vagy kvalitatív úton történő mérése, valamint annak időbeli, térbeli pozitív vagy negatív irányú változásának megállapítása.

Mutatósám – képzése alapján – lehet:

- **abszolút mutató:** olyan szám, amelynek segítségével egy jelenség tömegét, nagyságát határozhatjuk meg;
- **fajlagos mutató:** olyan szám, amely két abszolút mutató egymásra-vetítésével képezhető és a két szám egymás közötti viszonyát mutatja meg. Az egymásra-vetítés többnyire a két mutató egymással történő osztását foglalja magában. Százalékos érték esetén az összérték arányában fejezzük ki a mutatót.

A monitoring tevékenység feladataiból adódóan az indikátorok több típusát is meg kell különböztetnünk. Így vannak:

- **input (bemeneti) indikátorok:** a feladatok megvalósításához szükséges pénzügyi, emberi és egyéb erőforrásokat feltáró mutatók;
- **output (kimeneti) indikátorok:** a feladat végrehajtásának folyamatát jelző mutatószámok, illetve szakmaspecifikus mutatók, amelyek a feladat kitűzött rövid távú céljainak megvalósulását írják le;
- **eredmény indikátorok:** a feladat megvalósított céljainak középtávú eredményeit leíró mutatószámok, illetve szakmaspecifikus mutatók;
- **hatás indikátorok:** a végrehajtott feladatok a gazdasági, társadalmi, természeti környezetre gyakorolt, hosszú távú hatásait számba vevő mutatószámok.

Az adatok forrása

A térségi monitoring rendszer alapvetően kétféle módon jut a működéséhez szükséges bemeneti adatokhoz, információkhoz:

- elsősorban külső adatgyűjtők és -szolgáltatók által előállított **szekunder adatbázisokból**, melyek feldolgozásával, aggregálásával azután a Tanács elkészíti saját fejlesztési dokumentumait is, ilyen adatbázisok például:
 - Központi Statisztikai Hivatal hivatalos statisztikai adatai
 - Területi Információs Rendszer adatbázisa
 - Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács partnerei által használt primer és szekunder adatbázisok adatai
- másodsorban önálló, célzott adatgyűjtéssel, felméréssel létrehozott saját, **primer adatbázisokból**.

Az adatok forrását megkülönböztethetjük aszerint is, hogy a releváns adatot, információt egy külső szervezet, vagy a Tanács által kidolgozott fejlesztési dokumentumok biztosítják a monitoring rendszer számára.

Külső dokumentumok:

- Országos Területfejlesztési Konceptió releváns adatai
- Új Magyarország Fejlesztési Terv releváns adatai
- 2007 – 2013 programozási időszak Operatív Programjainak releváns adatai
- Regionális, fővárosi, megyei, kistérségi és kerületi fejlesztési dokumentumok releváns adatai

Belső dokumentumok:

- Budapesti Agglomeráció Területfejlesztési Konceptiója és Stratégiai Programja adatai
- Budapesti Agglomeráció Operatív Programja adatai
- Budapesti Agglomeráció Gazdaságfejlesztési Kiemelt Programja és Cselekvési Terve adatai
- Budapesti Agglomeráció Közlekedésfejlesztési Kiemelt Programja és Cselekvési Terve adatai
- Budapesti Agglomeráció Humán erőforrás-fejlesztési Kiemelt Programja és Cselekvési Terve adatai
- Budapesti Agglomeráció Környezetgazdálkodási Kiemelt Programja és Cselekvési Terve adatai
- Budapesti Agglomeráció Egészségfejlesztési Kiemelt Programja és Cselekvési Terve adatai
- Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács Kommunikációs Stratégiája adatai
- A Tanács szabályzatainak adatai
- A tervezési munkák során elkészülő újabb dokumentumok és rendszerek adatai

Az adatok feldolgozása, kezelése

A Tanács monitoring tevékenysége során felhasznált bemeneti adatok, információk feldolgozása – a monitoring rendszer egészében és alrendszeireiben egyaránt – az alábbiakban meghatározott egységes módszertan szerint történik.

1. Az adatok összegyűjtését, bekérését követően gondoskodni kell arról, hogy a beérkezett adatok használhatóságának, jellegének, mérési tulajdonságainak ellenőrzése megfelelő módon megtörténjen.
2. A kért adatokat azonosítóval kell ellátni, mely statisztikai eszközként alkalmas az eredeti információk azonosságának vagy különbségének megállapítására, valamint rendezésére, csoportosítására.

3. Az adatok rendszerezését célszerű az informatikai eszközök és módszerek alkalmazásával megoldani, így az információkat áttekinthető táblákban, adatmátrixokban lehet tárolni.
4. Az adatok feldolgozása történhet:
 - ✦ az alapadatok egyszerű, matematikai eljárásokkal történő átalakításával,
 - ✦ az információk térképezésével, és grafikus ábrázolásával, mely elősegíti az információ megértését, javítja közérthetőségét
 - ✦ összetett elemzési eljárásokkal, melyek segítségével kialakíthatók az összetett (komplex) mutatók.

Az adatok feldolgozásának módját alapvetően meghatározza a vizsgálat pontos tárgya és hatóköre, mivel csak ennek ismeretében választhatók ki a releváns adatok, információk, és hozhatók létre a szükséges mutatószámok, valamint azok rendszere.

ÉRTÉKELÉS ÉS ELLENŐRZÉS

Az értékelés és ellenőrzés bekapcsolása a monitoring folyamatába a monitorozás kimeneti információinak magasabb minőségét állítja elő, így növelve a monitoring rendszer hozzáadott értékét a Tanács tevékenységében.

A monitoring tevékenység a meghatározott adatforrásokból származó összehasonlítható, valamint a leíró jellegű adatokból és adatsorokból az értékelés számára megfelelő mutatókat, indikátorokat képez, melyek változásait adott időintervallumon belül rendszeresen méri, majd az eredményeket az értékelés rendelkezésére bocsátja. Az értékelés feladata a fejlesztés, vagy a vizsgált szervezet tevékenységeinek, ütemezésének, konkrét eredményeinek minősítésén túl, a beavatkozások hatásának vizsgálata is. Az ellenőrzés kiegészíti mind a monitorozást, mind az értékelést, kontrollálva a fejlesztés előkészítésének, végrehajtásának és lezárásának szabályszerűségét.

A monitoring, az értékelés és az ellenőrzés különbségeit, valamint kapcsolódási pontjait az alábbi definíciók érzékeltetik.

Monitoring:

- valamilyen állapot, a megfigyelt tárgy adott pillanatban történő leírása;
- egy adott fejlesztés pénzügyi és fizikai megvalósításának nyomon követése;
- egy adott tárgy, illetve az azt meghatározó jellemzők időbeni állapotváltozásainak nyomon követése.

Értékelés:

- egy bizonyos időszak alatt bekövetkezett változás jellegének meghatározása;
- két időpont között eltelt időszakban bekövetkezett változásokat minősíti a kiindulási állapothoz vagy az elvárt szinthez képest.

Ellenőrzés: szabályossági és törvényességi feltételek betartásának vizsgálata, a visszasságok feltárása.

Mivel a **monitoring rendszer** a monitoring folyamatának gyakorlati megvalósításához kialakított rendszer, mely a vizsgált tevékenységek végrehajtásának előrehaladását kíséri figyelemmel, szem előtt tartva az előre meghatározott célok, illetve területi állapot elérését, ezért nem csupán a monitoring tevékenységeket, hanem az értékelés és az ellenőrzés fázisát is magában foglalja, lehetőséget biztosítva ezáltal a területi folyamatok alakulásának befolyásolására.

A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER FOLYAMATÁBAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETEK

A térségi monitoring rendszer működési hatékonyságának alapvető feltétele a résztvevő szervezetek feladat- és hatáskörének egyértelmű meghatározása.

Monitoring szakértő(k)

A Tanács Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Ügyrendje III. fejezet 8. § (7) bekezdése értelmében a Tanács működésének és döntéseinek szakmai és tudományos megalapozása céljából szakértőket és szakértői szervezeteket kérhet fel. A térségi monitoring rendszer kialakításánál figyelembe vett függetlenség alapelvének érvényesítését szolgálja független monitoring szakértő(k) bevonása a monitorozás ellátására.

Ellenőrzési és Monitoring Bizottság

A Tanács állandó bizottsága, melynek feladatát és hatáskörét a 2005. november 9-től hatályos Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács Ellenőrzési és Monitoring Bizottságának Ügyrendje tartalmazza.

Hatásköre

A bizottság elsődlegesen javaslattevő, véleményező és ellenőrző tevékenységet lát el.

Általános feladata

A Tanácsülések döntéseinek előkészítése, valamint a határozatok végrehajtásának ellenőrzése, a Tanács elé kerülő előterjesztések előzetes megvitatása, továbbá a térséget érintő stratégiai fontosságú lépések egyeztetése.

Monitoring rendszerrel összefüggő feladatai:

- A térségi monitoring rendszer belső szabályzatainak, dokumentumainak és eljárásrendjének kialakítása, az indikátorrendszer létrehozása és gondozása.
- A térségi monitoring rendszer működésének felügyelete, a visszacsatolások biztosítása.
- A szervezeti monitoring alrendszer monitoring tevékenységének lebonyolítása, a kapcsolódó értékelések, beszámolók elkészítése.
- A program (projekt) monitoring alrendszer pénzügyi monitoring tevékenységéhez kapcsolódó értékelések elkészítése, valamint a korrekciós javaslatok megfogalmazása.
- A program (projekt) monitoring alrendszer szakmai monitoringja lebonyolításának felügyelete.
- A területi monitoring alrendszer működésének felügyelete.

Stratégiai Bizottság

A Tanács állandó bizottsága, melynek feladatát és hatáskörét a 2005. november 9-től hatályos Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács Stratégiai Bizottságának Ügyrendje tartalmazza.

Hatásköre

A bizottság elsődlegesen javaslattevő, véleményező és ellenőrző tevékenységet lát el.

Általános feladata

A Tanácsülések döntéseinek előkészítése, valamint a határozatok végrehajtásának ellenőrzése, a Tanács elé kerülő előterjesztések előzetes megvitatása, továbbá a térséget érintő stratégiai fontosságú lépések egyeztetése.

Monitoring rendszerrel összefüggő feladatai:

- A területi monitoring alrendszer működésében az értékelési feladatok ellátása, az előterjesztések elkészítése, valamint a korrekciós javaslatok megfogalmazása.
- A területi monitoring alrendszer eredményeinek visszacsatolása a stratégiai feladatok tervezési és megvalósítási fázisaiban.

Operatív Fejlesztési Bizottság

A Tanács állandó bizottsága, melynek feladatát és hatáskörét a 2005. november 9-től hatályos Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács Operatív Fejlesztési Bizottságának Ügyrendje tartalmazza.

Hatásköre

A bizottság elsődlegesen javaslattevő, véleményező és ellenőrző tevékenységet lát el.

Általános feladata

A Tanácsülések döntéseinek előkészítése, valamint a határozatok végrehajtásának ellenőrzése, a Tanács elé kerülő előterjesztések előzetes megvitatása, továbbá a térséget érintő stratégiai fontosságú lépések egyeztetése.

Monitoring rendszerrel összefüggő feladatai:

- A program (projekt) monitoring alrendszer szakmai monitoring tevékenységéhez kapcsolódó értékelések elkészítése, valamint a korrekciós javaslatok kidolgozása.
- A program (projekt) monitoring alrendszer eredményeinek visszacsatolása a programozási feladatok tervezési és megvalósítási fázisaiban.

Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács

A Tanács feladat és hatáskörét a 2005. május 4-től hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint Ügyrend tartalmazza.

Hatásköre

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács, mint a budapesti agglomeráció kiemelt térségére létrehozott területfejlesztési intézményrendszer hierarchiájának legmagasabb szintű egysége, egyedüli döntési és irányítási jogkörrel rendelkezik a Tanács és szervei tevékenysége és működése vonatkozásában.

Monitoring rendszerrel összefüggő feladatai

- A térségi monitoring rendszer létrehozása és működtetése.
- A térségi monitoring rendszer dokumentumainak kidolgoztatása és elfogadása.
- A területi monitoring alrendszer működéséhez során készült értékelő jelentések, a javasolt korrekciós intézkedésekről szóló előterjesztések, valamint az ellenőrzéssel kapcsolatos beszámolók jóváhagyása.
- A program (projekt) monitoring alrendszer működéséhez során készült értékelő jelentések, a javasolt korrekciós intézkedésekről szóló előterjesztések, valamint az ellenőrzéssel kapcsolatos beszámolók jóváhagyása.
- A szervezeti monitoring alrendszer működéséhez során készült értékelő jelentések, a javasolt korrekciós intézkedésekről szóló előterjesztések, valamint az ellenőrzéssel kapcsolatos beszámolók jóváhagyása.
- A Budapesti Agglomeráció Területfejlesztési Konceptió és Stratégiai Program felülvizsgálatának hatévenkénti kezdeményezése, a felülvizsgálat eredményének jóváhagyása és továbbítása a Kormány felé.
- A Budapesti Agglomerációs Területrendezési Terv felülvizsgálata során a Tanács javaslatainak megfogalmazása és továbbítása az Országgyűlés felé.

A Tanács döntési és végrehajtási mechanizmusa a Tanács szervezeti egységeinek a Tanács Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Ügyrendje, illetve az állandó bizottságok Ügyrendjei vonatkozó paragrafusában megállapított feladat- és hatáskörére épül. A térségi monitoring rendszer sikerességét segíti a monitoring szabályok és eljárásrend érvényesítése a Tanács döntési és végrehajtási mechanizmusában, valamint a visszacsatolás biztosítása a végrehajtók, valamint a monitoring rendszerben résztvevő szervezetek felé.

A BAFT TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER IDŐTÁVJA

A térségi monitoring rendszer az alrendszereinek összehangolt működtetésével és azok eredményeinek összefoglalásával hozzájárul a budapesti agglomeráció kiemelt térségére vonatkozó területi politikát rögzítő területfejlesztési koncepció **tizenkét-évenkénti**, és a stratégiai program **hatévenkénti** felülvizsgálatának, valamint a hosszú távú célkitűzések esetleges korrigálásának megalapozásához.

Ezen kívül a monitoring rendszer eredményeinek segítségével a Tanács érdemi javaslatokat fogalmazhat meg a területhasználat és területfelhasználás szabályait rögzítő, a területfejlesztési célkitűzések térbeli, műszaki - fizikai rendszerét meghatározó Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv aktuális felülvizsgálatához.

TÉRSÉGI MONITORING RENDSZER MŰKÖDÉSI ÉS MÓDSZERTANI KÉZIKÖNYVE

A Monitoring Kézikönyv feltárja a monitoring rendszer működését befolyásoló érvényes szabályozókat, meghatározza a monitoring feladatok jellemzőit, részleteit, és a végrehajtásuk alapját jelentő kiinduló indikátorokat.

A Térségi Monitoring Stratégia és az általa megadott keretekhez illeszkedő Térségi Monitoring Rendszer Működési és Módszertani Kézikönyve (röviden: **Monitoring Kézikönyv) együttes alkalmazása biztosítja a Tanács monitoring rendszerének szigorú leszabályozását, eleget téve a rendszerrel szemben támasztott követelményeknek és a meghatározott alapelveknek.**

A Monitoring Kézikönyvet a Tanács 87/2007. (XII. 06.) BAFT határozatával fogadta el.